

Asukasloikka Savonlinna -seuraava askel

Loppuraportti

Vesj´kansa -hanke

3 Tiivistelmä

3.1 Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

Vesj´kansa -hanke starttasi syyskuussa 2019. Hankkeen kattotavoitteeksi muodostui Säämingin alueen asukkaiden vesj´kansa -identiteetin vahvistaminen. Toiminnallisiin tavoitteisiin kuului mm. aineettoman kulttuuriperinnön kerääminen vesj´kansan tarinoina, veteen ja luontoon liittyvän viisauksiperinnön vaaliminen ja palauttaminen sekä (vesi)hyvinvointiin liittyvät palvelut ja tuotteet, jotka vahvistavat mielen, sielun ja ruumiin hyvinvointia ja palauttavat osallistujien luontoyhteyttä. Näitä jälkimmäisiä palveluita tutkimme ja kehitimme hankkeessa ohjatusti, yhdessä kokeillen ja kadotettua luontoviisautta etsien ja vahvistaen.

Vesj´kansa -hanke, uutena hankkeena, toi itseään näkyville lehdistön ja muiden tiedotuskanavien kautta ja tapasi useita mahdollisia yhteistyötahojen edustajia. Marras-joulukuussa tehtiin tiivistä selvitystyötä hankkeen toimintasuunnitelman tavoitteiden sisällön tarkentamiseksi ja toteutumisen varmistamiseksi koko hankekauden aikana. Näihin liittyen, kaikki tärkeimmät yhteistyökumppanit saatiin sovittua

- **Pohjustustöitä mm:**
- Allekirjoittanut aloitti hankkeen koordinaattorina 17.9.2019
- Fb-sivut / näkyvyys, sähköposti, puhelin
- Tausta-aineiston ja ideoiden kasaamista ja kuuleminen
- Yhteistyötapaamisia alkuun: Savonlinnan kaupunki yhteistyöaamukahvit, maakuntamuseo, Mirja Nylander, kirjasto, Linnalan kuvataidekoulu, Luonnonsuojeluyhdistys, Olavinlinna ja Sääminki-Seura sekä muut Aslo -hankkeet ja Kyliltä kylille -hanke.
- Logo ja Roll up valmistui Johanna Kärkkäisen suunnittelemina
- Tarjouspyynnöt
- Asukasloikan hankeperheen yhteiset viikkopalaverit, Kolomosen kautta muut hanke yms. palaverit (esim. YIS), yhteiset tapahtumat
- **Kick off Hyvinvointimessuilla 9/2019** Tunnista oma vesj´kansalaisuutesi - leikkimielinen markkinointikysely
- **Vesj´kansan tarinankeruupäivä** pääkirjasto Joelissa ma 2.12.Päivän aikana kerättiin ihmisten veteen liittyviä tarinoita. Lisäksi kirjastolla oli esillä Vesj´kansaan / Säämingin vesistöön liittyvää kirjallisuutta. Kirjastolle jäi myös 31.12. saakka Vesj´kansan tarinapostilaatikko, johon halukkaat ovat voineet jättää oman/omat tarinansa kirjeen muodossa. Päivän teemaan liittyen näitä tarinoita on saatu myös sähköpostitse. Kirjastolla tarinoita kävi kertomassa n. 12 henkilöä. Tapahtuma toimi kick off - tapahtumana laajemmalle aineettoman kulttuuriperinnön kokoamiselle, joka toteutuu myöhemmin.

- **Vesj`kansa maalaa vettä ja rantaa -voimauttavat vesiväriyöpajat** aikuisille 22.11. ja 13.12.2019 sekä 17.1.2020 Kolmen työpajan sarja, josta kaksi ensimmäistä pidettiin marras- ja joulukuussa 2019. Työpajat järjestettiin ostopalveluina Linnalan Kuvataidekoulun ja Linnalan opiston kanssa ja niihin osallistui yhteensä 27 aikuista. Työpajat saivat ihastuneen palautteen sekä osallistujilta, että opettaja Pauliina Sairaselta.
- **Vesj`kansan viisausperinnön ABC -työ** ostopalveluna metsätieteilijä Mirja Nylanderin toimesta. Mirja Nylander aukikirjoitti 13 vesj`kansan toiminnallista elämänohjetta/viisautta, joita käytettiin ja voidaan käyttää jatkossa (hankkeen) muiden tapahtumien ja tuotteiden runkona.
- **Aineettoman kulttuuriperinnön keräämisen pohjustus ja käynnistäminen.** Ti 7.1. järjestettiin vapaaehtoisille haastattelijoille ABC -koulutus, jossa vieraili dosentti Tapani Innanen Helsingin yliopistolta. Rakennettiin ja sovittiin haastatteluprosessin käytänteet ja jatkokäyttömalli yhteistyössä maakuntamuseon kanssa. Haastattelijat pääsivät tämän ”pikakurssin” jälkeen aloittamaan koordinoitusti haastattelut.
- **Vesj`kansa -pilkkitapahtuma** 22.2.2020 yhteistyössä Savonlinna Liikkuu, Hattunarikka ja Lähde vaikuttaa -hankkeiden kanssa ja ennen kaikkea Savonlinnan Urheilukalastajien kanssa. Sponsorikumppaneiksi saatiin BLC Telecom, Itä-Savo ja Citymarket. Sponsoreiden tuella vahvistettiin tiedotusta, hankittiin 45 kpl pilkkionkia +1 kaira tähän ja jatkokäyttöön (myös lainattaviksi) ja osallistujille oli tarjolla hernerokkaa. Savonlinnan Urheilukalastajat olivat paikan päällä opastamassa pilkkimisen saloihin. Osallistujia n. 250.
- **Aineettoman kulttuuriperinnön kerääminen – Vesj`kansan tarinoita** Vanhemman väen haastatteluja tehtiin yhteensä 25 kappaletta, jonka jälkeen haastattelut keskeytyivät Covid19 -tilanteen vuoksi. Haastattelematta jäi n. 6-10 henkilöä, johon asiaan suunniteltiin palattavan, mutta joka ei ennättänyt samaisesta syystä toteutumaan. Kaksi haastattelua voitiin toteuttaa kesällä ulkona ja turvavälien. Haastattelihoita oli yhteensä mukana yhdeksän (9), ja he tekivät jokainen 1-6 haastattelua.
- **Haastattelujen litterointi eli puhtaaksikirjoittamiseen** Litterointi on aikaa vievää, joten tämä vaihe sattui vallitsevan COVID19 -tilanteen vuoksi ”sopivaan saumaan”. Moni vapaaehtoinen, sekä Aslon hankeperheen usea hanketyöntekijä, tarttuivat haasteeseen juuri silloin, kun moni joutui olemaan eristyksissä useita viikkoja. Syntyi win-win -tilanne, jossa tekijät saivat mielekästä tekemistä ja kaikki haastattelut tulivat lopulta litteroiduiksi.
- **Vesj`kansa tarinarastit keskustan alueen rannoille** Useita työvaiheita vaatinut kokonaisuus: Paitsi 13 rastin sisällön kirjoittaminen, dramatisointi, ja muokkaus sekä niiden nauhoittaminen, niin myös lupa-asiat sijoituspaikoille, kylttien valmistaminen, kylttien kiinnitystolppien kaivaminen, yhteistyö Savonlinnan kaupunginkirjaston kanssa, nettisivujen sisällön rakentaminen, QR -koodigeneraattorin hankkiminen yms. teetättävät työt enemmän kuin alun perin olin luultu, mutta lopputulos oli onnistunut ja sai paljon positiivista huomiota. Rastit tulivat rannoille aikana, jolloin kokoontumisrajoitukset rajoittivat monien muiden tapahtumien järjestämistä ja kokoontumisia, joten ne tarjosin omanlaisensa vaihtoehdon liikkua omatoimisesti, mutta ohjelmasta nauttien rannoilla. Rastit jäivät käyttöön hankkeen päätyttyäkin.
Rasteista, karttoineen tuotettiin A5 -neliväriesite jakoon kirjastolle, kaupungintalon pisteisiin, matkailupalvelupisteisiin, maakuntamuseolle ja muihin mahdollisiin paikkoihin.
- **Vesj`kansa teemainen koulutus oppaille** Kouluttajana toimi metsätieteilijä Mirja Nylander. Koulutukseen osallistui 7 henkilöä.
- **Sääminki-Seuran kaupunkiveneiden** (Sääminki 1 ja 2) mahdollistaminen. Hanke auttoi osaltaan kaupunkiveneiden käyttöönsaattamisessa. Mm. neuvottelemalla

Seurahuoneen kanssa, hankkimalla kyltit, tilaamalla qr -koodit jne. Nämä veneet saivat suuren suosion kesän 2020 aikana. Ne olivat lähes jatkuvasti varatut.

- **Vesj'kansa lauluja ja tarinoita.** Hanke osallistui Kultrinki -hankkeen järjestämän Vesj'kansa -viikon ohjelmaan, tuottamalla Vesj'kansa lauluja ja tarinoita -esityksen maanantaille 29.6. ja osallistumalla yleisönvalvontatehtäviin. Kyseinen vesj'kansa lauluja ja tarinoita konsepti jäi elämään esittäjälleen ja mahdollistettiin myös Nuku yösi ulkona -tapahtumassa elokuussa 2020 yhdessä Olavin retkeilijöiden kanssa.
- **Vesj'kansa henkireiät** Kolme toiminnalliset työpajaa rannoille toteutuivat elokuussa 2020. Työpajat veti metsätieteilijä Mirja Nylander teemoille: Keho, mieli, sielu. Pajoihin osallistui yhteensä n. 25 henkeä ja ne saivat ihastuneen vastaanoton.
- **Vesj'kansa maalaa vettä ja rantaa -voimauttavat vesiväri-työpajat Vol. 2** Kolmen työpajan sarja toteutettiin uudelleen., mutta tällä kertaa ulkona, rannoilla. Työpajat järjestettiin ostopalveluina Linnalan Kuvataidekoulun ja Linnalan opiston kanssa ja niihin osallistui yhteensä 28 aikuista. Työpajat saivat jälleen ihastuneen palautteen sekä osallistujilta, että opettaja Pauliina Sairaselta.
- **Vesj'kansa -laituripilkki** 5.9.2020 noudatteli aiemmin järjestettyä Vesj'kansa pilkkitapahtumaan, mutta toteutui tällä kertaa osana Syystulet 2020 -tapahtumaa ja Asukasloikka hankeperheen yhteistä Rahoitu rannalla -kokonaisuutta.
- **Vesj'kansa -teemainen näyttely pääkirjasto Joelissa** Hanke auttoi Kuvataidekoulun näyttelyn organisoimisessa Savonlinnan pääkirjasto Joelissa. Keväälle aiemmin suunniteltu näyttely siirtyi COVID19 -tilanteen vuoksi, mutta saatiin mahdollistumaan 2.9.-29.9.2020.
- **Vesj'kansa liveroolipeli** Jaakko Rinne (XAMK) teki hankkeessa opintoihin liittyvän harjoittelujakson ja jatkoi lokakuussa osa-aikaisesti palkattuna koordinoimaan hankkeen loppuun, eli pääasiallisesti mahdollistamaan, yhteistyössä Roolipeliyhdistys Perkunasin kanssa, Vesj'kansa Liveroolipelin Olavinlinnassa. Mukana on iso joukko vapaaehtoisia ja peliin valittiin 25 osallistujaa, painottaen hankkeen kohderyhmän asiakkaita. Käsikirjoitus rakennettiin vahvasti vesj'kansa teemojen ympärille, hyödyntäen kerättyä materiaali sekä olemassa olevaa tietoutta ja tarinoita. Osa-alueita olivat mm. Liveroolipelin suunnittelu, käsikirjoitus, yhteistyökumppaneiden hankkiminen, käytännön asioiden sopiminen (esim. turvallisuussuunnitelmat, yms.), pelaajien rekrytointi, tiedottaminen, dokumentointi ja raportointi.
- **15.10.2020 Tilannepäivitys** COVID-19 pandemian toinen vaihe on kiihtymään päin. Roolipeliyhdistys Perkunas ry, yhdessä Vesj'kansa -hankkeen kanssa, on seurannut tilannetta koko ajan tiiviisti, ja joutui toteamaan ke 15.10. pitämässään kokouksessa, että itse pelin järjestäminen sen hetkessä tilanteessa pitää sisällään liian paljon riskitekijöitä. Pelissä on vaikea välttää lähikontakteja, useampi peliin hakenut ja siihen valittu pelaaja kuuluu nk. riskiryhmään ja osa järjestäjätiimistä matkustaa muilta paikkakunnilta. Lisäksi näyttää siltä, että tilanne on huononomaan päin, eikä peliin uppoutumisen mahdollisuus voi toteutua toivotulla tavalla, jos sekä järjestäjät, että pelaajat joutuvat pelkäämään tartuntavaaran takia. Mainittakoon vielä, että yleinen linja on johtanut siihen, että maassamme kaikki lokakuulle suunnitellut liveroolipelitapahtumat on peruutettu.
Vesj'kansa -hanke ja Sääminki-Seura esittivät tässä vaiheessa toiveen, että koska tilattu roolipeli kaikkine suunnitelmineen ja käsikirjoituksineen on jo lähes valmis, vietäisiin tämä työ loppuun asti valmiiksi tuotteeksi. Vesj'kansa liveroolipelistä saataisiin näin ollen valmis, toteuttamista vaille oleva, tuote.
Sovittiin, että Perkunas ry jatkaa pelin suunnittelu- ja käsikirjoitustyön kaikkineen niin pitkälle, kuin se on mahdollista, jonka jälkeen tuote jää odottamaan seuraavaa sopivaa, turvallista tilannetta toteutuakseen.

- **Vesj´kansa -liveroolipeli DESING DOCUMENT: Toteuttamista vaille valmiiksi tuotteeksi**
- Toteuttamista vaille valmiin tuotteen, Vesj´kansa liveroolipelin oikeudet jäävät molemmille osapuolille (Perkunas ry ja Sääminki-Seura ry) yhdessä ja erikseen, eikä niitä voi luovuttaa tai myydä kolmannelle osapuolelle, ilman molempien osapuolten suostumusta.
- Yhteistyökumppaneista tärkein, Olavinlinna (Anne Paulasuo, Museovirasto), ilmoitti suhtautuvansa erittäin positiivisesti siihen, että roolipeli tullaan järjestämään Olavinlinnassa myöhemmin sovittavana ajankohtana.
- Päätettiin, että Vesj´kansa -hanke tilaa em. tuotteen Roolipeliyhdistys Perkunasilta, joka laskuttaa alkuperäisen tarjouksen erittelyjen mukaisesti hankkeelta muut vaiheet, paitsi varsinaisen, tällä erää palaamatta jäävän pelin kulut.
- **Roolipelistä valmistettiin sähköinen ja printattu Desing Document kaikille osapuolille.**

3.2 Hankkeen toiminnan ja tulosten englanninkielinen tiivistelmä

4 Hankkeen tarve, toteutus ja tulokset

* 4.1 Miten hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja kuinka hankkeen tavoitteet toteutuivat?

Hanke jakaantui alkuperäisen suunnitelman mukaisesti kolmeen osioon, joiden kaikkien tavoitteet toteutuivat hyvin pitkälti ja osin vähän enemmänkin. Joitain yksittäisiä ideoita jäi toteutumatta, mutta vastaavasti teemojen ympärille rakentui uusia ideoita, jotka poikivat sellaisia saavutuksia, joita alun perin ei vielä ollut nimetty.

Tavoitteet ja miltä osin / miten ne toteutuivat:

1. Osallisuutta tukevien luontoperusteisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen Vesj´kansan palvelutuoteperheeksi. Ympärivuotiset yhteisölliset palvelutuotteet, niiden markkinointi ja tuoksi tuominen asiakkaille. Vesj´kansan tuoteperheeseen suunniteltiin kehitettäväksi:
  - a) Rantavenyttelyt ja mielen rauhoittaminen palvelutuotteeksi.
    - Toteutui mm. Vesj´kansa -henkireiät -työpajoina ja Vesj´kansan tarinarasteina.
  - b) Henkireikätuote. Pohjalle tehdään kartoitus, mitkä alueet tukevat rauhoittumista, hiljentymistä, nopeaa pyrhdyistä irti paineista ja mietiskelyä kantakaupungin alueella.
    - Toteutui mm. Vesj´kansa henkireiät -työpajoina, Vesj´kansan tarinarasteina ja voimaannuttavina vesiväri-työpajoina rannoilla. Pohjalle tuotettiin 13 Vesj´kansan viisausohjetta kirjallisessa muodossa, joista mm. ammennettiin tietoa edellisiin.
  - c) Minilampien, kahluupaikkojen ja minisuihkulähteiden rakentaminen sinne, missä vesi ei ole läsnä. Työpajoja Itä-Suomen Luonnonsuojeluyhdistyksen kanssa.
    - Tämä yhteistyökuvio jäi toteutumatta osittain sen vuoksi, että kun aika olisi ollut otollinen näille työpajoille, COVID19 -tilanteen vuoksi niitä ei olisi voitu järjestää. Sen sijaan Kuvataidekoulun kanssa järjestettiin yhteistyössä Vesj´kansa teemainen näyttely, joka mahdollistui syksyllä (2.-29.9.) kirjastolla tilojen jälleen avauduttua yleisölle. Moni pääsi nauttimaan näistä tuotoksista omatoimisesti ja turvallisesti.
  - d) Saaristokaupungin vesieläinten tarkkailu ja vaaliminen.
    - Mahdollistui kaupunkilaisille vapaaseen käyttöön Sääminki-Seuran hankkimien kaupunkiveneiden kautta. Vesj´kansa -hanke osallistui näiden

mahdollistamiseen työpanoksella, mm. tiedottamalla ja sopimalla käytännön asioita.

- Vesj´kansa -pilkkitapahtumat, joissa opastettiin mm. eettiseen ongintaan.
  - Vesj´kansa tarinarastit yllyttävät pysähtymään rannoille ja tarkkailemaan ympäristöä.
- e) Vesikasvien ja rantavyöhykkeen kasvien ihmeellisyyksiä avaavat tutkimusretket.
- Toteutui mm. Vesj´kansan henkireiät -työpajoina, Vesj´kansan tarinarasteina ja voimaannuttavina vesiväri-työpajoina rannoilla, Vesj´kansa -teemaisen opaskoulutuksen myötä, Kuvataidekoulun Vesj´kansa -teemaisen näyttelyn tekemisessä, kirjoitettuina 13:na Vesj´kansan viisausohjeena.
- f) Järvikalojen maustaminen ja lisukkeisiin uutta potkua antavien villiyrtytien kerääminen. Yhteistyö Martta-yhdistysten kanssa.
- Tämä pohjalta oli alustavasti sovittu Savonlinnan keskikaupungin Marttojen kanssa järvikalan käsittelytyöpajoja, mutta ne peruuntuivat COVID19 -tilanteen vuoksi. Onneksi Asukasloikan hankeperheeseen kuuluva Job4You -hanke pystyi järjestämään villiyrtytikävelyitä, jolloin osa tästä toteutui sitä kautta.
- g) Vesiretkelyreittien suunnitteleminen ja opastaminen.
- Toteutui kaupunkilaisille vapaaseen käyttöön Sääminki-Seuran hankkimien kaupunkiveneiden kautta. Vesj´kansa -hanke osallistui näiden mahdollistamiseen työpanoksella, mm. tiedottamalla ja sopimalla käytännön asioita. Kaupunkiveneiden käyttäjät saavat kirjallisen opastuksen turvalliseen ja eettiseen veneilyyn.
  - 13 Vesj´kansan tarinarastia yllyttävät liikkumaan kaupunkialueen rannoilla, pysähtymään veden äärelle, tarkkailemaan ympäristöä, ja samalla kuuntelemaan lyhyen tarinan.
- h) Vuodenkiertoon liittyvät yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistavat pop up -tapahtumat.
- Toteutui Asukasloikka -hankeperheen yhteisissä vuodenaikoihin nivoutuvissa tapahtumissa, sekä mm. Vesj´kansa -pilkkitapahtumina.
  - Vesj´kansan lauluja ja tarinoita -esityskokonaisuus, joka toteutui yhteistyössä Asukasloikka hankeperheen toteuttamassa ohjelmakokonaisuudessa.
  - Vesj´kansa liveroolipeli Olavinlinnassa. Helposti lähestyttävä liveroolipeli, jossa ”Vesj´kansan perilliset palaavat sinihoivan alkulahteille Olavinlinnaan jatkamaan ikaikaista perinnettä - ja päättämään sen kohtalon.”
- i) Viisausperintöä ja kantakaupungin vesiluontoa tuntevien henkilöiden koulutus oppaiksi
- Vesj´kansa -teemainen opaskoulutus toteutui kesäkuussa.

2. Vesj´kansan viisausperinnön kehittäminen

- a) Osallistava tutkimus pohjaksi viisausperinnön kantajilta.
- Yksi hankkeen merkittävimiksi muodostuneesta kokonaisuudesta, oli vesj´kansan vanhimpien haastattelut. Joukko vapaaehtoisia haastattelijoita sai ohjeistuksen työhön ja haastatteli yhteensä 27 vanhemman väestön edustajaa vesj´kansalaisuuteen liittyen. Haastattelut nauhoitettiin ja myöhemmin litteroitiin jälleen vapaaehtoisten toimesta. Haastatelluilta pyydettiin kirjallinen suostumus siihen, että aineisto voidaan tallentaa sekä nauhoitteina, että litteraatteina ja, että sitä voidaan jatkossa käyttää museon johtajan (aineisto säilytetään Riihisaaren museossa) luvalla tieteellisiin, taiteellisiin tai dokumentaarisiiin tarkoituksiin. Kertyi yli 30 h nauhoitettua, arvokasta materiaalia, jota osin saatettiin hyödyntää jo hankkeen aikana.
- b) Lämpimällä huumorilla höystetyt opaskirjaset ja kyltitykset.
- Toteutui Vesj´kansan tarinarasteina. Em. materiaalista dramatisoitiin 13 (huumorillakin höystettyä) tarinaa, joihin lisättiin vielä mausteeksi, kirjoitettujen 13 viisausohjeen sisältöä. Nämä nauhoitettiin Vesj´kansan tarinarasteja varten.

Kaupungin rannoille tuotettiin 13 numeroitua tarinarastikylttiä, joissa jokaisessa on pieni rauhoittumiseen yllyttävä ”savolainen slogan” sekä QR -koodi, jonka avaamalla paikalle saapunut voi kuunnella ko. rastin tarinan.

- Em. rastien kartta ja ohjeet löytyvät Savonlinnan kaupunginkirjaston www-sivuilta, jossa myös tarinat avutuvat qr-koodien kautta luettaviksi.
- c) Brändäys ja valuttaminen ihmisten arkeen, yhteisöllisyyttä ja kohtuullisuutta tukeva viestintä, tieteellisiä tutkimuksia käytännön valossa avaavat artikkelit.
- Kaikki edellinen. Tärkeintä lienee se, että palveluja tuottaneet tahot saivat tilaisuuden kokeilla jotain uutta, ja ovat halukkaita tuotteistamaan asiaa eteenpäin. Vesj´kansa -sana on brändi, joka sujahti luontevasti alueen ihmisten käyttöön.

3. Vesj´kansa jäljillä – osallistava tarinateatteri

- a) Yhdistetään tarinateatteri + larppaus + historian- ja kulttuurintuntemus Vesj´kansan teatteriksi. Vesj´kansan teatteri tapahtuu kaupunginosassa kaupunginosaan taivaltaen. Tapahtumaketjun huipennus on Olavinlinnassa/Riihisaassa.

- Toteutui Vesj´kansa -liveroolipelinä, johon ammennettiin kerätystä tietoudesta ja vanhoista taruista käsikirjoitus kuljettamaan peliin osallistuneet yhteisölliseen vahvaan kokemukseen. ”Vesj´kansan perilliset palaavat sinihoivan alkulähteille Olavinlinnaan jatkamaan ikiaikaista perinnettä - ja päättämään sen kohtalon.”
- Helposti lähestyttävä liveroolipeli n. 25:lle pe-su 23.–25.10.2020 Olavinlinnassa.

”Mustan virran rannoilla, monumentaalisen linnan varjossa elää kansa, jolla on erityinen yhteys veteen ja tuohon maahan, jota on myös Säämingiksi menneinä aikoina kutsuttu. Virran pimeydessä, linnan kylmissä kivissä ja tuon kansan lämpimissä sydämissä on kätkeytyä maan ikiaikainen taikuu, joka on kautta historian kutsunut luokseen väkeä kaikista ilmansuunnista. Lukemattomat runot, laulut ja tarinat kertovat tuosta maasta, sen taianomaisuudesta, sodista, rakkaudesta ja sen asukkaista, vesj´kansasta.

Kautta aikojen, on vesj´kansan keskuudessa kannettu muinaista sinihoivan taikaa, perinnettä, jonka sanotaan tekevän tuosta maasta niin ainutlaatuisen. Sinihoiva on tarkoin varjeltu salaisuus, jota sen taitajat ovat vannoneet suojelevansa. Syksyllä 2020 sinihoivan parantavia ominaisuuksia tarvitaan ja sen taitajat kokoontuvat Olavinlinnaan. Sinihoivan alkulähteillä palataan kaiken alkuun, jossa jokaisen vesj´kansan perillisen on kohdattava menneisyyden aaveet, parantumattomat haavat ja pahuus, jonka voi pestä pois vain se, jonka sydän on puhdas.”

* 4.2 Mitä välittömiä tuloksia hankkeella saatiin aikaan? Mitä vaikutuksia tuloksilla oli?

- Välittömiksi tuloksiksi voitaneen lukea ihmisten/asiakkaiden ”tässä ja nyt” -kokemukset hankkeen monenlaisissa tapahtumissa ja toiminnoissa. Nämä liittyivät henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin, oman identiteetin vahvistumiseen.
- Yksi hankkeen alussa sanoitettu tavoite oli alueen asukkaiden (vesj´kansa) identiteetin vahvistaminen. Tästä voidaan katsoa saadun välittömiä tuloksia, sillä hyvin nopeasti hankkeen startattua ja tultua median kautta ihmisten tietoisuuteen, alkoi käsite vesj´kansa saada vahvempaa merkitystä, sillä vaikutuksella, että kaupunkilaiset laajemmin ottivat sanan käyttöönsä. Yhtäkkiä ihmiset kertoivat olevansa vesj´kansalaisia ja olevansa ylpeitä siitä. Aihe kirvoittaa keskustelua ja kaikilla tuntuu olevan oma siihen liittyvä tarinansa.
- Yhteistyötahot tarttuivat myös vesj´kansalaisuuteen. Esim. Kuvataidekoulu ennätti jo hankkeen aikana järjestää oman, vesj´kansa -teemaisen näyttelynsä, jonka tila- ja käytännönjärjestelyissä itse hanke toimi vain mahdollistajan roolissa.

* 4.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

- Aineettoman kulttuuriperinnön eli Vesj´kansan viisausperinnön ja tietouden kerääminen vanhemmalta väestöltä tuotti laajan aineiston, joka paitsi, että sitä ennätettiin käyttää jo hankkeen omiin tarkoituksiin, jää myös hyödyttämään seuraavia aiheesta kiinnostuneita. Haastattelut on taltioitu sekä äänitteinä, että litteraatteina, ja haastatelluilta on lupa sille, että materiaalia voidaan jatkossakin käyttää tieteellisiin, taiteellisiin ja dokumentaarisiiin tarkoituksiin. Materiaali on toimitettu oman arkistoinnin lisäksi Maakuntamuseon arkistoon, josta sitä voi pyytää em. käyttöön museonjohtajalta.
- Hankkeessa toteutetut tarinarastit rannoille jäävät elämään ja olemaan paikoilleen. Ne on "lahjoitettu" Savonlinnan kaupunginkirjastolle, joka voi päivittää ja täydentää niitä halutessaan, ja jossa niiden käyttöä ja kuntoa/huoltoa voidaan seurata.
- Hankkeessa toteutui useita muitakin "sinihoiva" -tuotekokeiluja uusien tai vanhoista ideoista uudistetuilla konsepteilla. Vesj´kansan henkireiät, voimaannuttavat vesiväriyöpajat, tarinarastit, vesj´kansan lauluja ja tarinoita - trubaduuriesitykset ja Olavinlinnassa järjestetty Vesj´kansa -liveroolipeli ovat kaikki sellaisia, jotka olisivat ilman hanketta jääneet kokeilematta. Ostopalveluiden toteuttajat ovat olleet tyytyväisiä tuotteiden onnistumiseen, niistä on saatu erittäin hyvää palautetta osallistujilta ja onkin todennäköistä, että ainakin osa jatkaa elämäänsä ja kehittyä toteuttajiensa huomassa. Nimenomaan tämän osion tulokset, eli asiakkaiden palaute, hyödyttävät tekijöitä tuotteidensa jatkojalostamisessa.
- Vesj´kansan opaskoulutus antoi siihen osallistuneille oppaille ainoan annoksen vesj´kansan viisautta ja tarinoita hyödynnettäväksi kaupunkialueen opastuksissa nyt ja tulevaisuudessa.

* 4.4 Toteutuiko hanke aiotulla maantieteellisellä alueella tai kuinka alue mahdollisesti muuttui? Saavutettiin suunniteltu kohderyhmä vai tuliko siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?

- Hanke toteutui suunnitellulla maantieteellisellä alueella ja tavoitti suunnitellun kohderyhmänsä. Hankkeen toteutumiseen liittyvät muutokset johtuivat kaikkein eniten Covid19 -rajoituksista. Muutokset jäivät kuitenkin Vesj´kansa -hankkeen osalta vähäisiksi ja aiheuttivat lähinnä tapahtumien muutoksia aikatauluihin. Tarkempi, hankkeen toteutunut aikataulu kuvattuna kohdassa 3.

5 Seurantatiedot

* 5.1 Päästiinkö toteutuksessa hakemuksessa esitettyihin (kohta 12) numeerisiin tavoitteisiin? Mistä mahdolliset erot johtuvat?

- Ko. numeeriset tavoitteet asiakasmääristä toteutuivat. Lisäksi hankkeeseen osallistui, eri tavoin, runsaasti sellaisia asiakkaita, jotka eivät näy lomakelaskennassa.
- Myös hankkeen aikana asetetut numeeriset tavoitteet, kuten tehtyjen haastattelujen lukumäärätavoite, toteutuivat.

* 5.2 Miten asetetut numeeriset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta? Mitkä indikaattorit olisivat tukeneet paremmin toteutusta? Mitä mahdollisia omia seurantatietoja tai indikaattoreita toteutuksessa hyödynnettiin?

- ESR -lomakkeilla oli hankkeen toteuttamisen kannalta erittäin vähäinen merkitys. Lomakkeiden käyttäminen on monesta syystä hankalaa. -lomakkeessa on sen kaltaisia kysymyksiä, joihin ihmiset eivät halua vastata -vastaajalle tulee tunne, että häneltä udellaan tietoja – **sukupuoleen ja vammaisuuteen liittyvät kysymykset ovat jo lähtökohtaisesti syrjiviä (tästä on tullut paljon palautetta)** – on hullua, ettei tässä ajassa lomaketta voi täyttää sähköisesti tunnistautumalla – monet hankkeen palvelut ovat sellaisia, joihin asiakkaat menevät ja tutustuvat itsenäisesti, jolloin lomakkeiden täyttttäminen ja kerääminen ei ole mahdollista
- Vesj´kansa -hankkeen selkein palaute saatiin suoraan asiakkaita ja sosiaalisen median kommentteista ja -tykkäyksistä sekä vesj´kansa -tarinarastien qr -koodigeneraattorin seurantaraporteista. Jälkimmäisestä saadaan numeerinen tieto ko. rastien vierailijoiden määrästä; joko rasteittain tai kokonaislukuja, joka esim. 31.9.2020 oli 471 vierailua.

6 Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä

* 6.1 Miten hanke kartutti tuensaajan hanketyöosaamista ja hankkeen sisällön mukaista osaamista?

- Tuensaaja toimi taustatukena itse hankkeelle sen kaikissa vaiheissa. Hankkeen tuottamat vesj´kansalaisuuteen ja sinihoivaan kietoutuvat toiminnot, aina aineettoman kulttuuriperinnön keräämisestä liveroolipelaamiseen ja pilkkiongintaan asti, tuottivat monipuolista tietoa ja elämyksiä paitsi asiakkaille, myös tuensaajalle.

* 6.2 Toteutuiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja kuinka niihin reagoitiin?

- Hankkeen toteutumisen kannalta suurimmaksi riskitekijäksi muodostui Covid-19. Olimme kuitenkin moniin muihin tahoihin nähden melko onnekkaita, sillä juuri pahimpaan aikaan keväällä 2020, hankkeen pääasiallisina tehtävinä oli jo tehtyjen haastattelujen (onneksi ne oli jo ennätetty tehdä) litteroinnin koordinointi ja ko. materiaalista tekstin dramatisointi Vesj´kansan tarinarasteja varten. Myös tarinarastien nauhoituksia voitiin toteuttaa etätöyönä kotoa käsin. Kaikki edellä mainitut hankkeen osiot oli mahdollista toteuttaa kevään etätöyjaksoaikana.
- Vesj´kansa -hankkeen tapahtumista jouduttiin vain muutamaa siirtämään keväältä ja alkukesältä syksyyn.
- Aslo -hankeperheen yhteisistä kevään tapahtumista peruuntui osa, mutta näidenkin tilalle järjestyi monipuolisesti korvaavaa toimintaa, etenkin ”Rannoilla raikaa ja kallioilla kajahtaa -ohjelmakokonaisuus”, jossa myös Vesj´kansa -hanke oli mukana.
- Kesäksi keskustan alueen rannoille valmistuneet tarinarastit, olivat kyseiseen aikaan nähden täydellisen onnistunut tuote, sillä ne sijoittuvat keskustan elueen rannoille, yllyttäen ihmisiä pysähtymään hetkeksi ja katsomaan kaupunkiamme rannoilta käsin.
- Hanke avusti myös kaupunkiveneiden hankkimiseen liittyvissä käytännönasioissa ja järjestelyissä.

* 6.3 Miten ohjausryhmä tuki hankkeen toteutusta? Miten ohjausryhmä luonnehti hankkeen onnistumista?

* 6.4 Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?

- Palaute oli välitöntä ja nivoutui voimakkaasti toimintoihin ja tapahtumiin.
- Vesj´kansa teemat kirvoittivat osallistujat ja muutkin muistelemaan, kertomaan tarinoita ja puimaan yleensäkin termin merkitystä. Keitä ovat vesj´kansalaiset? Vastaanotto oli erittäin innostunutta ja tuntui koskettavat kaikkia tavalla tai toisella.
- Hanketta kuvailtiin ihanaksi ja sen toimintoja monipuolisiksi ja innostaviksi.
- Hanke pyrki tuottamaan laaja-alaisesti palveluja, jotta kohderyhmät löytäisivät sen osan, joka heitä kutakin kiinnosti.
- Aineettoman kulttuuriperinnön keräämiseen osallistuneet, haastattelijat ja haastateltavat, sekä muut tahot pitivät tarinoiden taltioimista erittäin tärkeänä ja kokivat osallistumisensa merkitykselliseksi. Heille oli tärkeää tietää, että aineisto taltioidaan asianmukaisesti ja, että sitä voidaan jatkossa käyttää monipuolisesti.
- Monipuoliset työpajat ja tapahtumat olivat suosittuja, ja moni kuvaili tärkeäksi paluuta jonkin sellaisen asian äärelle, jota ei ole tehnyt vuosikausiin tai ylipäätään milloinkaan. Esim. vesj´kansa pilkkitapahtumat olivat matalan kynnyksen hetkiä kaupungin rannoilla, joihin ei tarvinnut kuin saapua paikalle. Pilkit, syötit ja opastus oli paikan päällä. Samoin terapeutisia vesiväri-työpajoja kuvailtiin eheyttäväksi kokemuksiksi. Tarinoiden kertomisen mahdollisuus kirjaston tarinapäivässä oli osallistujilleen tärkeä hetki tuoda omat kokemuksensa kuuluville.

8 Julkisuus, tiedottaminen ja yhteydet muihin hankkeisiin

* 8.1 Miten hanke näkyi julkisuudessa? Miten hankkeesta tiedotettiin?

- Vesj´kansa -fb-sivuilta <https://www.facebook.com/Vesjkansa-119093202811764/>, johon päivitettiin hankkeen eri vaiheista ja jaettiin mm. paikallisen sanomalehti Itä-Savon aiheeseen liittyviä artikkeleita.
- Paikallinen lehdistö kirjoitti kiitettävästi hankkeen vaiheista ja puffasi lähes kaikkia tapahtumia. Lehdistötiedotteita kertyi vuoden aikana lähetetyksi reilusti yli kymmenen.
- Tapahtumien osalta mm. Kolomosen ja savonlinnanyt.fi -sivustoilla.
- Yksi ostettu mainosnäkyvyys / Vesj´kansa pilkkitapahtuma.
- Aslo -hankeperheen ympärivuotinen yhteinen tiedottaminen toi näkyvyyttä yhteisesti ja erikseen hankeperheen eri hankkeille.
- Vesj´kansa liveroolipelin omat tapahtumasivut: <https://vesjkansa.lifebeyond.fi/>
- Vesj´kansa liveroolipeli -tapahtumassa järjestettiin oma sisäinen toimitus, joka dokumentoi tapahtumasta medialle ja sosiaaliseen mediaan.

* 8.2 Mihin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hanke toiminnallisesti tai muuten liittyi ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit)

- Vesj´kansa -hanke oli osa Asukasloikka -hankeperhettä, jossa tehtiin yhteistyötä eri hankkeiden välillä sekä ideointi- että toteutustasolla.
- Ei muita hankeyhteyksiä.

9. Aineisto

9.1 Missä hankkeen aineisto säilytetään tai arkistoidaan? Yhteyshenkilön yhteystiedot

- Hankkeen koko aineisto (paperinen materiaali kansioituna ja kerätty perinneaineisto muistitikulla) säilytetään Asukasloikan toimistossa, Pappilankatu 3, 57100 Savonlinna.
- Yhteyshenkilö: Virpi Leskinen, virpi.leskinenolomonen.fi, 044-7004571

Yhteistyössä mukana mm:

Sääminki-Seura

Linnalan opisto / Linnalan Kuvataidekoulu

Savonlinnan kaupungin kulttuuritoimi, Savonlinnan kirjasto

Museovirasto, Olavinlinna

Maakuntamuseo

Mirja Nylander

Aslon hankeperhe: Savonlinna liikkuu, Hattunarikka, Lähde Vaikuttaa, Kulturinki

Dosentti Tapani Innanen

Citymarket, BLC Telecom, Itä-Savo

Savonlinnan Urheilukalastajat

Savonlinnan mainospalvelu Oy

Jaakko Rinne (XAMK)

Savonlinnan Kesäyliopisto

Savonlinnan Hankekehitys Oy

Savonlinnan kaupunki, puutarhaosasto

Näyttelijä-muusikko Matti Muhonen

Olavin retkeilijät ry

Savonlinnan Teatteri